

participări în echipe solistice de elită, în așa fel încât să poată să transforme varianta sa interpretativă într-una unică și memorabilă.

Undeva pe același palier l-aș plasa pe dirijorul David Crescenzi, poate cel mai bun dirijor de care mai beneficiază, din fericire nu foarte rar, diverse teatre lirice românești. Și nu numai, pentru că Formațiile Radio l-au avut și ele invitat, inclusiv anul trecut. David Crescenzi este un dirijor iubit de public dar și de orchestre și de cântăreți, un profesionist adevărat, un maestru care, indiferent de numărul repetițiilor și de calitatea echipei pe care o are la dispoziție, va aduce spectacolul la cel mai bun nivel posibil în condițiile date. Cunoașterea perfectă a partiturii, dirijată pe de rost, a fost un factor în plus pentru a-i lăsa dirijorul întreaga libertate pentru o creație diferită de execuția notelor, lucru care, într-o măsură notabilă, s-a și produs. Mi-aș dori să-l urmăresc pe excelentul dirijor italian și în fața unei orchestre de top, în condițiile oferite conducătorului spectacolului de marile teatre și de marile festivaluri, pentru că, sunt convins, are multe dintre datele necesare pentru a transforma o seară "standard" într-un eveniment.

Cam acesta a fost "TOP 3" al spectacolului de la Sala Radio, completat în continuare de soliști care activează în România. Fără un Duce de talia lui Ștefan Pop sau chiar, de ce nu, redat de Ion Hotea, organizatorii l-au invitat pe clujeanul Costin Ifrim, cândva un fenomen prin acutele sale redade în aria lui Tonio, astăzi un interpret care nu mai reușește să impresioneze, într-un rol în care memoria auditivă a românilor are multe exemple superioare. Sigur că el rămâne o opțiune viabilă în contextul în care cei mai buni interpreți nu pot fi găsiți, și că se dovedește a fi o soluție sigură, un cântăreț care oricând poate intra fără emoții într-o distribuție specifică nivelului actual al operelor românești.

Bine s-au descurcat toți cei cu roluri secundare, vocile bărbătești fiind bine alese: Petre Burcă în Sparafucile, Marius Boloș în Monterone, Andrei Lazăr în Borsa etc. O apariție scenică cuceritoare a avut Maria Cristina Damian, venită și ea de la Opera din Hamburg, pe care o mai așteptăm și pentru roluri mai generoase decât Maddalena, roluri pe care ea le are la îndemână și pe care le-a cântat pe multe scene importante. Spectacolul concertant din 12 ianuarie a fost și o premieră neobișnuită în sensul alegerii unei soprane lirico-lejere pentru rolul Giovannei (Mădălina Stan), interpretată în mod normal de mezzosoprane cu voci cărnose. Opțiune din acest concert a părut nepotrivită și prin anularea contrastului timbral în duetul doicii cu Gilda, dar și prin redarea de către aceeași Mădălina Stan a unui mic rol de soprană (de data aceasta potrivit vocii ei), în actul I, astfel eleganta interpretă a fost singura persoană care a apărut în ipostaze teatrale duble, diferite, chiar opuse așa spune, în condițiile în care s-ar fi găsit cu ușurință o formulă care să nu deruteze publicul și care să așeze la locul lor tipologiile vocale și actoricești, potrivit dorinței compozitorului.

De remarcat că toți soliștii au cântat fără să aibă nevoie de ajutorul partiturii. Să mai notăm prestația bună, dar poate insuficient de specializată a corului bărbătesc, pregătit de Ciprian Țuțu.

A fost o seară frumoasă, răsplătită cu aplauze entuziaste de publicul care a umplut până la refuz Sala Radio, care va rămâne în arhivele sonore ale instituției ca un triumf al baritonului din rolul titular, secondat onest și de la o respectuoasă distanță de colegii de scenă. Nu am putut însă să nu mă gândesc la ceea ce, fără să ne facă nouă plăcere, se vehiculează la Berlin și la Paris, ca o consecință a unor niveluri inegale și a unor standarde diferite între țările UE. Comparându-l pe George Petean cu colegii săi din teatrele românești este ca și cum am compara Opera din Hamburg cu Opera din Iași (am ales un oraș la întâmplare), sau nivelul profesional al orchestrelor românești cu cel al celor germane... Astfel privite lucrurile, Europa cu două viteze este o realitate. O Europă a celor care fac înaltă performanță și alta a celor pentru care... merge și așa.

C. MIHAI

Concert cameral Enescu, Bach, Schubert

Cel de-al treilea mijloc de săptămână din luna ianuarie dedicat Orchestrei de Cameră Radio în actuala stagiune a Orchestrelor și Corurilor Radio, ne-a propus întâlnirea cu lucrări muzicale aparținând unor epoci stilistice diferite care au ca element comun atenția acordată melodiei, pusă în diverse contexte sonore. De asemenea, afișul concertului din 24 ianuarie a oferit publicului ocazia de a se reîntâlni cu doi muzicieni români cu o remarcabilă activitate interpretativă în Germania: pianistii Cristian Niculescu și Zsuzsa Bálint.

În deschidere, Orchestra de Cameră Radio, la pupitrul căreia s-a aflat Olivier Robe, unul dintre tinerii dirijori străini

Oliver Robe

Zsuzsa Bálint, Cristian Niculescu

frecvent invitați în România, a interpretat *Două intermezzi pentru orchestră de coarde op. 12* de George Enescu. Plasate în catalogul creației enesciene între *Rapsodiile române op. 11* și *Simfonia nr. 1 op. 13*, cele două piese ce se constituie într-un veritabil respiro așa cum sugerează și titlul lor, au fost prezentate într-o versiune agreabilă și bine conturată din punct de vedere al frazării. De altfel,

dirijorul format la clasa legendarului profesor Jorma Pamula a surprins, prin alegerile inspirate în ceea ce privește gestica și modul de gândire a jocului nuanțelor, melodismul cu alură interiorizată ce caracterizează aceste piese în care regăsim lirismul și distincția specifice multora dintre marile lucrări enesciene.

Următoarele momente muzicale incluse în programul concertului i-au adus alături de Orchestra de Cameră Radio și de dirijorul Olivier Robe, pe Cristian Niculescu și Zsuzsa Bálint, care au oferit publicului interesanta experiență a audierii unei formule interpretative destul de puțin prezentă în peisajul muzical autohton: duo-ul pianistic solistic. Aceștia au interpretat două dintre opusurile concertante dedicate claviaturii de către Johann Sebastian Bach, primul dintre ele

fiind *Concertul nr. 1 în do minor BWV 1060*, în varianta sa pentru două piane și orchestră (inițial opusul a fost conceput pentru a fi interpretat de două clavecine). Considerat a fi cel mai italian dintre toate cele trei lucrări scrise de Bach pentru două clavecine, *Concertul nr. 1* a fost prezentat de cei doi pianști într-o versiune echilibrată și ancorată în tiparele stilului interpretativ baroc. Deși diferiți ca temperament, Cristian Niculescu, mai degrabă interiorizat și atent la rigoarea interpretării, și Zsuzsa Bálint, o muziciană cu trăiri mai extrovertite, au colaborat într-o concepție convergentă asupra lucrării bachiene, subliniind pe de o parte excepționala densitate armonică și polifonică a primei și ultimei mișcări, tipice barocului de sorginte germană, iar pe de alta, eleganța rafinată a melodiei părții mediane ce amintește de cantabilitatea specifică artei sonore italiene. Aceleași repere interpretative s-au regăsit și în *Concertul nr. 3 în do minor BWV 1062*, atât de faimos în varianta sa pentru două vioi și orchestră, dar destul de apreciat și în cea pentru două piane, prezentată în cadrul acestei serii de Cristian Niculescu și Zsuzsa Bálint. Cei doi, care s-au remarcat și prin tușul elegant, au evidențiat în versiunea lor atât arcurile liniilor melodice tipice stilului bachian, cât și țesătura contrapunctică a partiturii, totul realizându-se în cadrul dialogului dintre soliști, ce au dovedit o deosebită plăcere de a cânta împreună.

Fin și discret însoțitor al soliștilor în cele două lucrări bachiene, Olivier Robe a încheiat seara cu prezentarea viziunii sale interpretative asupra *Simfoniei nr. 5* de Franz Schubert. Alături de Orchestra de Cameră Radio, acesta a oferit o variantă elaborată și de un foarte bun nivel artistic a celei de-a cincea simfonii a lui Schubert, ce se constituie într-o reverență a unuia dintre primii compozitori romantici făcută în fața geniului lui W. A. Mozart. De altfel, Olivier Robe a subliniat alura mozartiană a primei și ultimei părți ale simfoniei, evidențind seninătatea și cantabilitatea liniilor melodice, acestea fiind separate temporal de cele două mișcări interne (a doua și a treia) în care, așa cum a pus în evidență prin gestică și prin frazările alese și dirijorul francez, Schubert îl omagiază și pe Beethoven dar își afirmă și propriul stil simfonic pe care îl va definitiva în ultimele sale două lucrări scrise în acest gen.

Deși de multe ori interpreții și orchestrele preferă strălucirea și virtuozitatea dusă la limitele sale, de această dată dirijorul Olivier Robe, soliștii Zsuzsa Bálint și Cristian Niculescu și Orchestra de Cameră Radio ne-au oferit o seară muzicală aflată sub semnul echilibrului și al atenției acordate mai degrabă sublinierii spiritului muzicii pe care au interpretat-o.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Recitaluri camerale

Un concert cameral excepțional

Joi, 21 decembrie 2017, la Templul Coral din București, a avut loc sub sigla *Sărbătoarea Luminilor*, concertul **Trio-ului Sternin**, compus din instrumentiștii de mare valoare, Georgeta Iordache la vioară, Daria Tudor la pian și Andrei Ioniță la violoncel.

Programul a cuprins *Trio în sol minor* de Claude Debussy, *Trio nr. 2 în mi minor, op. 67* de Dimitri Șostakovici și *Cele patru anompuri la Buenos Aires* de Astor Piazzola.

Sub aceste auspicii, publicul numeros, în care s-au reliefat reprezentanți ai Federației comunităților evreiești din România, personalități politice ale Statului și personalități de prestigiu ale artei muzicale românești, în plan interpretativ, componistic și științific, a aplaudat și admirat acest recital desfășurat la un nivel al calității artistice rar de întâlnit pe scenele Filarmonicii sau ale Sălii Radio.

Georgeta Iordache s-a născut la București în 1994. Prima sa lecție de vioară a survenit când avea 6 ani, la Colegiul Național Dinu Lipatti din Capitală. Din 2010 va studia instrumentul la Liceul George Enescu. Activitatea sa concertistică a început în anul 2011, când a fost distinsă cu Premiul I la Concursul Garabet Avachian. Va urma apoi cursuri de măiestrie cu Ida Haendel, cu Adelina Oprean, cu Liviu Prunaru, cu Remus Azoitei, cu Emilian Pedicuță. În prezent este studentă la Hochschule für Music und Tanz din Köln, Germania. Activitatea sa concertistică este bogată, cu apariții solistice în țară și peste hotare. Participarea sa la concursuri naționale și internaționale a fost remarcată prin recunoașteri încununute în multe din cazuri cu Premii I.

foto: //bachel.ro

Natura expresivă a artei sale interpretative este situată la un nivel select de certă superioritate.

Daria Tudor s-a născut la 25 iulie 1997, la Ploiești. A început studiul pianului la vârsta de 4 ani, în orașul natal, pentru ca din 2007 să se pregătească sub supravegherea și în colaborare cu prof. Dimitrie Soreanu de la Universitatea Națională de Muzică din București. În anul 2015 va fi admisă prin examen la Universitat der Kunst din Berlin, Germania fiind primită la clasa prof. Pascal Devoyon și Rikako Murata. Paralel, a urmat și cursuri de muzică de cameră. A participat

la cursurile de măiestrie cu Pavel Geliov, Boris Petrușanski, Grigori Guzman, Andrei Gavrilov, Cristian Beldi. A susținut și apare frecvent în recitaluri și concerte, fiind apreciată în mod exemplar atât de specialiști, cât și de marele public. A fost invitată la Festivaluri muzicale internaționale, cum sunt Kissingersommer sau Mozartfest. Arta sa pianistică respiră prospețime într-o imagine perpetuă de frumuseți ale sunetului și de tinerețe teafără și înviorătoare.

Andrei Ioniță s-a născut în anul 1994. Acum ceva timp, a fost acceptat student la Universtat der Kunst din Berlin, la clasa prof. Jens Peter Mainz, după ce, la București, a studiat violoncelul cu prof. Ani Marie Paladi. Remarcarea extraordinarului său talent muzical și a surprinzătoarei sale agilități pe instrument, cât și afirmarea sa între marii maeștri concertiști internaționali a

fost și rămâne strălucitoare. Momentul marcat de primirea Medaliei de aur și a Premiul I la Concursul Internațional Ceaiikovski de la Moscova, în anul 2015. După această confirmare internațională el a fost imediat invitat de a concerta pe cele mai prestigioase scene muzicale în compania celor mai importante orchestre simfonice și a unor dirijori de celebritate mondială, pe această planetă numită Muzica. În